

Tips, tricks og spørgsmål – digitalt optageudstyr

Af Claus Elmholdt, Cand. Psyk. Ph.d., Psykologisk Institut, Aarhus Universitet

Den analoge båndoptagers tid er forbi, det er slut med at vende bånd midt i interviewet, slut med monoton motorbrummen som baggrundsmusik på dine optagelser. Nye tekniske problemstillinger presser sig på: Valg af digitalt optageudstyr; overførsel og afspilning af lydfiler på computeren; software til transskription af lydfiler. Her skal videregives et par tips og tricks på baggrund af praktiske erfaringer med indkøb af digitalt optageudstyr til ”hands on” undervisning i det kvalitative forskningsinterview.

Lydkvalitet og brugervenlighed: Når den kvalitative forsker skal vælge optageudstyr vil han/hun typisk være optaget af at få så høj en lydkvalitet så mulig til prisen, og at udstyret er nemt at bruge. For at sikre en høj lydkvalitet kan det anbefales at vælge optageudstyr, hvis primære funktion er lydoptagelser, altså digitale diktafoner, og undgå f.eks. mp3 afspillere med optagefunktion. Af producenter kan anbefales Olympus og Sony, der begge er kendt for at lave digitale diktafoner af høj kvalitet. Med hensyn til valg af model gælder det, som med så meget andet, at pris og kvalitet følges ad, og at man må gøre sig sit behov klart.

I forbindelse med indkøb af elektroniske diktafoner til undervisningsbrug valgte vi ved Center for Kvalitativ Metodeudvikling *Olympus DW-90*, der er et prisbilligt alternativ til ca. 800 kr. Denne diktafon kan anbefales for et brugervenligt design og en god retningsbestemt mikrofon, der gør det muligt at optage selv større fokusgruppe interviews i en acceptabel lydkvalitet – husk at placere diktafonen midt på bordet og slå konferencefunktionen til. Dog savner vi muligheden for tilslutning af en ekstern mikrofon. Den største begrænsning er lagringskapaciteten på hukommelseskortet (kan ikke opgraderes), der svarer til 90 minutters interview i ”High Quality”. Det må frarådes at anvende andet en ”High Quality”, da lydkvaliteten daler betragtelig ved ”Standard Play”, der giver mulighed for at lagre op til tre timers interviewoptagelse. Alt i alt en god digital diktafon til undervisningsbrug. Vi vil dog anbefale den seriøse forsker at købe en model med større lagringskapacitet samt mulighed for tilslutning af ekstern mikrofon. F.eks. ”rolls-royce” modellen *Olympus WS-320M* til omkring 2000 kr. eller *Olym-*

pus DS-2 til ca. 1300 kr. (Set hos [Pixmania](http://www.pixmania.com/dk/dk/foto/1/onglet.html) – <http://www.pixmania.com/dk/dk/foto/1/onglet.html>).

Overførsel, afspilning og transskription af lydfiler: Til Olympus diktafoner medfølger et filoverførsels- og transskriptionsmodul – *Olympus DSS player pro* –, der sikrer nem overførsel af lydfiler fra diktafonen til computeren via USB porten. DSS afspilleren kan afspille lydfiler i DSS format og lagre filerne i dette eller andre formater, f.eks. WAW eller MP3. Der er mulighed for tilslutning af fodpedal – en såkaldt diktermaskine, f.eks. *Olympus AS-2300* til ca. 1100 kr. Det er vores vurdering, at en diktermaskine er et ”must” for den seriøse bruger, der sidder med mere end et par interviews. Diktermaskinen letter transskriptionsarbejdet betydeligt, idet den giver mulighed for hele tiden at holde ti fingere på tastaturet. Har man ikke adgang til en diktermaskine, kan afspilningen styres via funktionstaster efter eget valg, f.eks. F1 play; F2 stop; F3 rewind. Det kan dog anbefales, i dette tilfælde, at downloade et ”shareware” transskriptionsprogram som f.eks. [Express Scribe](http://www.sharewareriver.com/product.php?id=5823) (<http://www.sharewareriver.com/product.php?id=5823>) eller en ”trail version” af [Transcription Buddy](http://www.phoneinbuddy.com/TB_main_Player.htm) (http://www.phoneinbuddy.com/TB_main_Player.htm). Licens til sidstnævnte koster 40 USD. Disse programmer giver mulighed for indstilling af afspilningsintervaller, der matcher din skrivehastighed. Hvis interviewet er jævnt og i god lyd kvalitet, giver den rigtige indstilling af afspilningsintervaller mulighed for at skrive uafbrudt ligesom ved brug af diktermaskine.

Afslutningsvis skal blot nævnes, at den digitale æra ikke ændrer ved grundlæggende regler for fornuftig omgang med optageudstyr. Husk at trykke ”play”, check batteriniveauet, check lagringskapaciteten, gør dig fortrolig med dit redskab inden brug – god fornøjelse.